

O pastoraaci bohatých a mocných

s P. Josefem Čunkem SJ

P. Josef Čunek SJ (1955) vstoupil tajně do jezuitského řádu v roce 1979, ovlivněn již zesnulým slovenským jezuitou Jozefem Porubčanem a fascinován myšlením P. Pierra Teilharda de Chardin SJ. Po studiích filosofie a teologie v Litoměřicích byl v roce 1985 vysvěcen na kněze. Působil v mnoha moravských farnostech, mimo jiné také v Lidečku. Od roku 1992 působil jako socius magistra noviců v Kolíně a pak krátce ve Vatikánském rozhlase. V Římě se mohl více seznámit s osobou a dílem kardinála Špidlíka. Poté absolvoval

třetí probaci v Polsku a 31. července 1996 složil v Praze slavné sliby. Po nich byl ustanoven magistrem noviců českého a posléze česko-slovenského noviciátu. Nyní působí jako rektor kostela sv. Ignáce v Praze a představený tamější komunity.

Jak byste řekl, otče Josefe, že se křesťanství staví k otázce peněz a moci?

Světlo je základní charakteristika křesťanství. Světlo, které mívá světské a míří k čistě lidskému, k prostoru života. A zde leží mnoho otázek; hlavně o „moci“, pak i o penězích. Otázky, v nichž nám Světlo, Kristus, chce pomoci se orientovat. Tedy: Bůh se chce s člověkem dělit o moc („...panujte nad vším živým...“) a ohledně peněz nám chce dát moudrost. Jasnou odpověď pak dávají opravdu mocní v životě: sv. František – krot' svou chuť po penězích; sv. Ignác – nechtěj vlastnit, ale sloužit.

Jak je podle Vás možné sladit současný důraz papeže Františka na chudobu s péčí církve o duchovní rozměr bohatých a mocných tohoto světa?

Jistě. Papež je pastýř duší a hlavou „organizace“. Starost o duši musí být trpělivá; věrnost duchu církve musí být pevná. Chudoba, tedy nelpění má být výrazné u činitelů církve; péče o duchovní růst lidí má být velkorysá.

Jaké jsou Vaše pastorační zkušenosti s lidmi, které můžeme řadit k bohatým a mocným tohoto světa?

Tyto zkušenosti má jistě téměř každý kněz. Tito lidé touží po důvěře, po vnímání svého nitra jako všichni. Možná ale výrazněji, protože se častěji pohybují v povrchním světě, ve světě, kde od nich okolí stále něco žádá. Chtějí možná více než méně ustaraní mluvit o svých pocitech, hnutích duše, starostech o rodinu, zaměstnance...

Domníváte se, že se takoví lidé potýkají ve svém duchovním životě s určitými specifickými otázkami a problémy?

Když nás něco odlišuje od většiny, máme mnoho specifických otázek. Zná to každý dospívající člověk; uvědomuje si svoji jedinečnost, ale ještě ji neumí pojmenovat. V dospělém světě ale i ti výjimeční či schopní chtějí být normální, především před Bohem a v křesťanském společenství. Nevnímají ani tolik svou moc jako svou starost o spravedlnost, svou povinnost dávat Bohu, co je Jeho, lidem, co je lidí; starost o správné rozložení času mezi „rodinu“ pokrevní a podnikovou (politickou). Být „pro“ v plném smyslu – tedy být prospěšný, ale i nepragmaticky živý pro druhé a pro Boha.

Máte za to, že jezuitská tradice a spiritualita může něco specifického přinést k danému tématu?

Jak by ne! Mecenáši umožnili jezuitům realizovat jejich duchovní sílu a touhu Světlem od Boha zapálit svět. Jeden autor z našich řad (James Martin) napsal knihu „Jezuitský návod (téměř) na všechno“. Nesmírné množství malých i schopných lidí našlo odpovědi na život či směr ve zmatku světa z duchovních cvičení svatého Ignáce. U jezuitů svět hledá „vojenskost“, poslušnost. Ta byla pro Ignáce relativně snadnou. Nejvíce se natrápil nad tím, jak formulovat a praktikovat chudobu. Světlo při nesvobodě života nachází skrze duchovní cvičení a nabízí je všem velkorysým. V nich nakonec jde o důvěrnost s Mocným a o rozlišování duchů, tedy nápadů a mnohých cest, které především schopným lidem nedávají spát. Jde o to, naučit se spontánní reflexi, tedy častému uvědomění si Boží dobroty, a srovnání s ní svých aktuálních ambicí a snah. To potřebuje *homo sapiens*, kterého Nejvyšší postavil do zahrady v Edenu, aby ji obdělával a střežil (Gn 2, 15).

Roman Míčka